Kannanotto

Akavan opiskelijat ja
muut opiskelija- ja nuorisojärjestöt
19. 4. 2021

Kannanoton ovat allekirjoittaneet

- Akavan opiskelijat
- Demarinuoret
- KD-nuoret
- Keskustaopiskelijat
- Kokoomusnuoret
- Kokoomusopiskelijat
- Opiskelijoiden Liikuntaliitto
- RKP-nuoret
- Sosialidemokraattiset opiskelijat SONK
- Suomen Ammattiin opiskelevien Liitto – SAKKI
- STTK-Opiskelijat
- Suomen Lukiolaisten Liitto
- Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi
- Suomen nuorisovaltuustojen Liitto
- Suomen Opiskelija-Allianssi – OSKU
- Vasemmistonuoret
- Vasemmisto-opiskelijat
- Vihreät nuoret

Opiskelija- ja nuorisojärjestöt vaativat:

Työuupuneen toimeentulo on turvattava sairausloman aikana myös ilman mielenterveysdiagnoosia

Työuupumus ja mielenterveyden oireilu yleistyvät yhä niin, että niistä voidaan puhua lähes kansantautina. Työuupumuksesta toipuminen ja paluu työelämään on pitkä ja vaikea prosessi. Toimeentulon turvaaminen aiheuttaa monilla huolia toipumisen aikana. Ehdotamme sairauspäivärahakäytäntöihin muutosta, jolla turvataan toimeentulo työuupumuksesta aiheutuvan sairausloman aikana.

Kiireiset työpäivät, ylimitoitettu työmäärä ja epävarmuus osaamisen riittävyydestä sekä työelämän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusongelmat lisäävät työn kuormittavuutta ja heikentävät työtehoa ja työhyvinvointia. Tilanne näkyi jo ennen koronapandemiaa muutoksina Tilastokeskuksen työolotutkimuksien tuloksissa: vuonna 2018 jopa 43 prosenttia palkansaajista kertoi, että kokee työmäärän uhkaavan kasvaa yli oman sietokykynsä. Nousua vuoden 2013 tuloksiin verrattuna oli hälyttävän paljon, 16 prosenttia.

Koronapandemia on tuonut lisää kuormitustekijöitä, jotka merkitsevät haasteita erityisesti uupumisriskissä oleville. Esimerkiksi epävarmuus tulevaisuuden työllisyysmahdollisuuksista sekä rajoitusten takia vähentyneet virkistäytymismahdollisuudet ovat olleet kuormittavia. Työterveyslaitoksen mukaan vuoden 2020 aikana työhyvinvointi on heikentynyt ja työuupumus on lisääntynyt erityisesti nuorten joukossa.

Kela pitää työuupumusta lähtökohtaisesti työpaikalla hoidettavana ongelmana ja työuupumus-diagnoosi ei tämän vuoksi oikeuta Kelan sairauspäivärahaan. Monet työnantajat vetoavat Kelan linjaan, eivätkä välttämättä maksa uupuneelle palkkaa poissaolon ajalta, mikä nostaa kynnystä hoitaa uupumusta tarvittavissa määrin. Sairausloman aikaisen toimeentulon turvaamiseksi työuupumus luokitellaan usein muilla diagnooseilla esimerkiksi mielenterveysongelmiksi tai mielenterveyden häiriöiksi. Diagnosoinnin epäjohdonmukaisuus johtaa siihen, ettei työuupumuksen yleisyydestä ja sen kaikista vaikutuksista voida koota tilastoja tai seurata tilanteen muuttumista. Kun terveysalan ammattilaiset eivät voi luokitella työuupumusta diagnoosiksi, todelliset uupumukseen johtaneet syyt saattavat jäädä ratkaisematta ja oikeat tukemisen keinot jäädä vähiin.

Opiskelija- ja nuorisojärjestöt nostavat esiin, että työuupumusta pitää hoitaa nimenomaan työstä johtuvana uupumuksena, eikä naamioida sitä mielenterveysongelmaksi. Työuupumuksen perimmäiset syyt tulee ratkaista työpaikoilla sekä muokkaamalla yksilön työnkuvaa ja työoloja että korjaamalla työyhteisötasolla olevia ongelmia, kuten työn organisointia ja johtamisen käytäntöjä. Molemmat tasot ovat tärkeitä tulevaisuuden hyvinvoinnin edistämiseksi. Samalla on turvattava uupuneen toimeentulo toipumisen ajalta. Työuupumuksen toteamisen pitää siksi olla riittävä peruste Kelan sairauspäivärahan maksamiseksi. Kun huoli toimeentulosta väistyy, yksilö voi keskittyä työkykyiseksi toipumiseen. Työkyvyn palauttaminen vaatii muutoksia myös työpaikalla.

– Työntekijän toipumista työkuntoon edistäisi varmuus toimeentulosta myös sairausloman aikana. Kehysriihessä hallituksen pitää tehdä kauaskantoinen ratkaisu paremman työelämän puolesta muuttamalla työuupumusdiagnoosiin liittyvää sairauspäiväraha, korostaa Akavan opiskelijoiden puheenjohtaja Veera Nyfors.

Allekirjoitukset, lisätiedot

Veera Nyfors
veera.nyfors@akava.fi
040 511 9370
Puheenjohtaja, Akavan opiskelijat

Pinja Perholehto
pinja.perholehto@demarinuoret.fi
0400 596 521
Puheenjohtaja, Demarinuoret

Annika Lyytikäinen
annika.lyytikainen@kdnuoret.fi
050 312 3037
Puheenjohtaja, KD-nuoret

Eveliina Leskelä
eveliina.leskela@keskustaopiskelijat.fi
050 389 7260
Puheenjohtaja, Keskustaopiskelijat

Matias Pajula
matias.pajula@kokooomusnuoret.fi
050 575 3347
Puheenjohtaja, Kokoomusnuoret

Jeremias Nurmela
jeremias.nurmela@kokoomusopiskelijat.fi
044 290 7595
Puheenjohtaja, Kokoomusopiskelijat

Julia Tuuri
julia.tuuri@oll.fi
044 780 0211
Puheenjohtaja, Opiskelijoiden Liikuntaliitto

Frida Sigfrids
frida.sigfrids@su.fi
040 591 0874
Puheenjohtaja, RKP-nuoret

Ville Kurtti
ville.kurtti@sonk.fi
045 112 9299
Puheenjohtaja
Sosialidemokraattiset opiskelijat SONK

Jutta Vihonen
jutta.vihonen@sakkiry.fi
044 753 0581
Puheenjohtaja, Suomen Ammattiin opiskelevien Liitto – SAKKI

Markus Kutvonen
markus.kutvonen@sttk.fi
044 544 9106
Puheenjohtaja, STTK-Opiskelijat

Emilia Uljas
emilia.uljas@lukio.fi
050 377 9700
Puheenjohtaja, Suomen Lukiolaisten Liitto

Iiris Hynönen
iiris.hynonen@alli.fi
050 377 7729
Va. puheenjohtaja, Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi

Anton Hietsilta
anton.hietsilta@nuva.fi
044 777 0561
Puheenjohtaja
Suomen nuorisovaltuustojen Liitto

Henriikka Mastokangas
henriikka.mastokangas@osku.info
044 977 6356
Puheenjohtaja
Suomen Opiskelija-Allianssi – OSKU

Liban Sheikh
liban@vasemmistonuoret.fi
050 501 9721
Puheenjohtaja, Vasemmistonuoret

Anna Lemström
puheenjohtaja@vasemmisto-opiskelijat.fi
045 639 7273
Puheenjohtaja, Vasemmisto-opiskelijat

Brigita Krasniqi
puheenjohtajat@vihreatnuoret.fi
045 131 2554
Peppi Seppälä
puheenjohtajat@vihreatnuoret.fi
040 721 7912
Puheenjohtajat, Vihreät nuoret